

Melamingyanta alapú edényekkel szemben felmerült aggályok kezelése

A hőre keményedő melamingyanta alapú termékeket régóta használják az élelmiszeriparban, elsősorban poharak, edények, evőeszközök céljára. Újabban aggályok merültek fel a termékek egészségügyi vonatkozásában. Erről nyilatkozik a melamin termékek egyik vezető gyártójának képviselője.

Tárgyszavak: melamingyanta; élelmiszeripar; egészségügyi kockázatok.

A melamingyanta alapú műanyag árucikkkel kapcsolatban a vásárlók egészségének veszélyeztetéséről elterjedt szóbeszéd bizonytalanságot idézett elő. Annak tisztázására, hogy a gyanúnak van-e jogos kiindulási alapja, a K-Zeitung interjút készített az Ornamin-Kunststoffwerke GmbH&Co. KG. (Minden/Westfalen) egyik vezetőjével az étel- és italszer-vírozáshoz gyártott melamin termékeikről. A beszélgetés során terítékre került továbbá a bambuszból készült to-go kávéspohárral szemben felmerült fogyasztói fenntartások megvitatása is. Az utóbbi időben ugyanis éppen a bambuszpoharak minőségét kifogásolták a melaminból készült többször használatos poharakhoz képest.

- A melamin élelmiszeripari árucikkek számos kiváló sajátsággal rendelkeznek:
- különösen jó optikai tulajdonság,
 - kiváló tapadó képesség,
 - extrém törési stabilitás,
 - a porcelánhoz hasonlítva háromszor-öttször hosszabb élettartam,
 - alacsony feldolgozási hőmérséklet,
 - kis tömeg,
 - költséghatékony szállítási feltételek,
 - kedvező közösségi étkeztetési feltételek igénybevételének lehetősége,
 - étkezési tálalótermékek tartós fényességgel, vágás- és karcállósággal.

A bambuszpoharak tulajdonképpen bambuszszállal erősített melamingyantából készülnek. A különböző melaminpoharak minősége az előállításához alkalmazott gyanta fajtájától és feldolgozási módjától függően eltér egymástól. A felhasználhatóság szempontjából ugyanis döntő, hogy a termék készítéséhez használt gyantatípus egybeessen az élelmiszeripari követelményekkel, de leginkább annak a feltételnek kell teljesülnie, hogy a feldolgozási folyamatban a térhálósodás teljes mértékben végbemenjen. Amennyiben az alkalmazott gyantával szemben valamennyi megkövetelt, és minden feldolgozás-technológiai szabályt betartottak, a gyártott terméknek még ki kell elégítenie a VO (EU) 10 / 2011 EU szabvány előírásait. Az

Ornamin-Kunststoffwerke cég nyilatkozata szerint termékeik egyértelműen megfelelnek a szigorú EU szabványban foglalt migrációs feltételeknek.

A Bundesinstitut für Risikobewertung (BfR) 2019. november 25-én keltezett 046 /2019 BfR számú hatósági rendelkezése figyelmeztetett az étkezéshez használt melamintartalmú fogyasztási cikkek forró élelmiszerrel való érintkezésének veszélyességére. A cég álláspontja szerint viszont a hivatkozott okirat alapvetése közé tartozó VO (EU) 10 / 2011 EU irányelveiben előírt melamin edényminőség és rendeltetésszerű használata egyértelműen ellentmond a mostani BfR-ben foglaltakkal. A cég ugyanis a korábbi, 012 / 2011 számon lajstromozott BfR irányelvek vonatkozó rendelkezéseire többször is hozzájárult, mivel a szabályok tiltották a felhasználók részére a melamin edényekben való sütést-főzést, valamint a mikrosütőben való élelmiszermelegítést. *Az edények ugyanis 70 °C-ig fenntartás nélkül használhatók, bennük egészségre ártalmas anyagok nem szabadulnak fel.* A kereskedelmi igazgató kifejtette továbbá, hogy az edények biztonságos használatával megegyezően 70 °C-nál nem forróbb folyadékkal való érintkezés esetében ugyanúgy megbízhatóak a melemingyantából készített poharak, tálak, vagy tányérok is. Kémikusként, szakmája iránti elhivatottsága alapján sem tartja végrehajthatónak a legutóbbi, minden racionális alapot nélkülöző BfR – ajánlásokat. Az élelmiszerekkel kapcsolatos fogyasztási cikkek minőségét országszerte rendszeresen ellenőrzik. A vizsgáló szerv a szigorú és előre be nem jelentett hatósági élelmiszer- és állatorvosi ellenőrzések során, valamint a VO (EU) 10/2011 irányelvek szerint kivitelezett szűrőpróba alkalmával sem talált büntethető, egészségügyi szabályoktól való eltérést sem a termékekben, sem a termelési technológiában.

Az Ornamin-Kunststoffwerke cég határozott véleménye szerint a melamint érintően fellobbant vita tipikus hisztériakeltés, amely gyakran a Távolságtól származó importárúk kétségbe vonható minősége miatt keletkezik és célja a belföldi árukorlátozás. Ebben az esetben éppen az állítólagos bambuszpohár, illetve a másfajta bambusz edények kapcsán pattant ki a fogyasztók elégedetlensége. Arról azonban nincs tudomása a cégnek, hogy a külföldi áruk minőségét mennyire pontosan ellenőrzik. Mindenesetre más vállalatokkal folytatott tapasztalatcserére hivatkozva a cég álláspontja szerint a Németországban gyártott árucikkek minőségellenőrzéséhez képest az importárúkat kevésbé szigorúan vizsgálják. A probléma még nagyobb azáltal, hogy a kereskedelmi árukat csak Point of Sale (POS) terminálokon felszerelt kártyaleolvasó rendszerekkel, készpénzmentes értékesítési pontokon kezelik.

A K-Zeitung azon kérdésére, hogy hogyan lehetne megvalósítani/ elérni általában a műanyag termékek, különös figyelemmel a melamin alapú fogyasztási cikkek jó hírnevét javítani, a cég a következő választ adta:

Eltekintve a hőre lágyuló műanyagok reciklálási lehetőségétől, a cég álláspontja szerint nincs szükség a műanyag termékek és a melamin árucikkek általános megkülönböztetésére. Lényeges viszont, hogy a szóban forgó termékek törvényes adatokkal rendelkezzenek és a felhasználók panaszaival szemben egyértelműen megfeleljenek a transzparens rendszertanúsítási (a nyomon követhető gyártás-feldolgozás-kereskedelem) munkafolyamatoknak. Ennek megvalósításához az egyszer használatos és a reciklált műanyagok vonatkozásában készült különválasztott beszámolók és állásfoglalások fölöttébb nagy jelentőségűek. Amennyiben a műanyagokat ésszerűen alkalmazzák, olyan különlegesen tartós, magas műszaki szintű termékek állíthatók elő, amelyek a lehetséges alternatívákat mind gazdaságossági, mind ökológiai szempontból felülmúlják. A műanyagok kiemelkedő jellemzőiből, annak értékeiből adódó haszon például, hogy alacsony hőmérsékleten feldolgozható, kis tömege előnyös szállítást

és újraértékesítést tesz lehetővé. A műanyag termékek racionális visszanyerési módszerekkel reciklálhatók, amellyel a „Cradle to Cradle” (bölcstől a bölcsőig) körforgás révén meghosszabbított élettartamú nyersanyagok állíthatók elő. A műanyagok tartóssága olyan filozófiára enged következtetni, amikor valamely termék előállításával, feldolgozásával, majd a termék lebontásával mintha egy „elapadhatatlan forrás” megléte lenne a háttérben.

A tengeri műanyag hulladék is tulajdonképpen a műanyag különösen strapabíró, tartós voltát igazolja, amelyről a társadalomban kialakult elutasító állásponttól eltérően, árnyaltabb szemléletmódban is lehetne tudósítani.

Összeállította: Dr. Pásztor Mária

Man muss Melamin differenziert betrachten. Was ist dran an der Kritik an Konsumprodukten aus Melaminkunststoff? = K-Zeitung, 4. sz. 2020. p. 4.